

Nr 2 (78) Kwiecień-Czerwiec 2014

ISSN 1234-5725

Wież i Doradztwo

Pismo Małopolskiego Stowarzyszenia Doradztwa Rolniczego

Wojciech Świerk

Możliwości pozyskania funduszy pomocowych PROW 2014-2020 na inwestycje w gospodarstwach rolnych

Wprowadzenie

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zakończyło prace związane z przygotowaniem projektu „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”. Projekt programu został zaakceptowany przez Radę Ministrów. W kolejnym etapie Program został przekazany do Komisji Europejskiej (KE) w celu negocjacji zapisów zawartych w dokumencie. W kolejnych 6 miesiącach, przy sprawnym przebiegu negocjacji, Komisja Europejska powinna zatwierdzić Program. Prace związane z przygotowaniem Programu trwały w Polsce od 2012 r. Dokument został opracowany na podstawie przepisów UE, w szczególności rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 oraz projektów aktów wykonawczych KE.

W PROW 2014-2020 wyznaczono trzy niżej wymienione cele, spośród których jako cel główny określono pierwszy z nich, przy uwzględnieniu celów środowiskowych:

- (1) poprawa konkurencyjności rolnictwa,
- (2) zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu, oraz
- (3) zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich.

PROW 2014-2020 będzie realizował wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020, a są to:

- 1) ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich (priorytet przekrojowy);
- 2) poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych;
- 3) poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie;
- 4) odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa;
- 5) wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i od-

porną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym;

- 6) zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Program stanowić będzie podstawę realizacji II filara Wspólnej Polityki Rolnej w Polsce w latach 2014-2020 i jest jednym z elementów Umowy Partnerstwa, która została przyjęta przez Radę Ministrów i przesłana Komisji Europejskiej 10 stycznia 2014 r. Przeprowadzone zostały zmiany w II filarze Wspólnej Polityki Rolnej - w skład którego wchodzi PROW 2014-2020. Dotyczą one m.in. działania „Modernizacja gospodarstw rolnych”. Po uruchomieniu Programu wielkość wsparcia będzie zależała od rodzaju inwestycji. Kwoty pomocy, np. na przedsięwzięcia związane z produkcją psiań, na wsparcie inwestycji budowlanych, czy dofinansowanie zakupu maszyn i urządzeń do produkcji, będą się różniły od siebie. Zwłaszcza maksymalny poziom dotacji (w przypadku np. produkcji psiań 900 tys. zł) będzie znacznie wyższy niż poprzednio, kiedy to dla wszystkich przedsięwzięć prowadzonych w ramach modernizacji gospodarstw wynosił on najwyżej 300 tys. zł. Nowością jest też powrót do udzielania wsparcia małym gospodarstwom rodzinnym, niskotowarowym. Z Programu na lata 2007-2013 takie małe gospodarstwa nie mogły korzystać, ponieważ nie posiadały odpowiedniego potencjału ekonomicznego. Teraz będą mogły ubiegać się o tzw. premie na restrukturyzację małych gospodarstw. Jeszcze tylko zgoda Komisji Europejskiej, której uzyskanie planowane jest na czwarty kwartał br. i PROW 2014-2020 będzie gotowy. Będzie on poprzez 14 działań oferował wsparcie zarówno na modernizację gospodarstw, przetwórstwo rolno-spożywcze, ochronę środowiska, jak i działania doradcze czy szkolenia dla rolników.

Jednak z nowego PROW wyeliminowano (tzn. przeniesiono do innych programów) kilka działań niezwiązanych bezpośrednio z rolnictwem, co bez wątpienia zwiększyło pulę środków na te najbardziej interesujące rolników. Spośród dużej palety działań pomocowych dla rolników według mojej oceny trzy działania możemy zaliczyć do tzw. inwestycyjnych, których środki można przeznaczyć na rozwój gospodarstw rolnych.

Należą do nich:

- „Pomoc na inwestycje w gospodarstwach rolnych (Modernizacja gospodarstw rolnych)”;
- „Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej (Premie dla młodych rolników)”;
- „Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw (Restrukturyzacja małych gospodarstw)”.

Budżet PROW 2014-2020

W nowym, unijnym budżecie na lata 2014-2020 zarezerwowano dla naszego rolnictwa **42,4 mld euro**, o 3,2 mld euro więcej niż mieliśmy do dyspozycji w poprzedniej perspektywie finansowej. Na dopłaty bezpośrednie przypadnie 23,7 mld euro, na PROW 2014-2020 - 13,5 mld euro pochodzących ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz krajowych środków publicznych (tab. 1), na rozwój obszarów wiejskich - 5,2 mld euro z Funduszu Spójności. Budżet nowego PROW jest natomiast o ponad 4 miliardy euro uboższy od jego odpowiednika na lata 2007-2013.

Tabela 1. Plan finansowy dla PROW 2014-2020 na działania inwestycyjne w gospodarstwach rolnych

Działanie/poddziałanie	Budżet ogółem (euro)
Modernizacja gospodarstw rolnych	2 816 064 486
Premia dla młodych rolników	584 997 734
Restrukturyzacja małych gospodarstw	749 980 666
RAZEM PROW 2014- 2020	13 513 295 000

Źródło: MRiRW, 2014

Łączne środki publiczne przeznaczone na realizację Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wyniosą 13,5 mld euro z czego: 8,6 mld euro będą środki UE (EFRROW), a 4,9 mld euro wyniesie wkład krajowy.

Pomoc na inwestycje w gospodarstwach rolnych – Modernizacja gospodarstw rolnych

Po dosyć burzliwych konsultacjach i licznych zmianach wyklarował się ostateczny kształt nowej „Modernizacji gospodarstw”. W nowym wydaniu w ramach PROW 2014-2020 działanie to ma wspierać cztery główne obszary:

- (1) rozwój produkcji psziąt,
- (2) rozwój produkcji mleka krowiego,
- (3) rozwój produkcji bydła mięsnego,
- (4) inwestycje związane z racjonalizacją technologii produkcji, wprowadzeniem innowacji, zmianą profilu

produkcji, zwiększeniem skali produkcji, poprawą jakości produkcji lub zwiększeniem wartości dodanej produktu.

Celem działania jest zwiększenie rentowności i konkurencyjności gospodarstw w wyżej wymienionych obszarach. Według tego podziału mają się odbywać także nabory wniosków, a więc w osobnym naborze będą startować producenci psziąt, osobno hodowcy krów mlecznych, bydła opasowego, a jeszcze oddzielny nabór przeprowadzony będzie dla pozostałych inwestycji. Jednak nie wiadomo jeszcze, ile pieniędzy z budżetu działania zostanie przeznaczonych na nabory wniosków w poszczególnych obszarach. W dokumencie przekazanym Komisji Europejskiej pozostało zróżnicowanie maksymalnej kwoty dotacji w zależności od rodzaju inwestycji, jednak maksymalnie będzie można otrzymać pomoc w wysokości 900 tys. zł na inwestycje związane z produkcją psziąt (choć miało to być nawet 1,5 mln zł). Wprowadzono jednak dodatkowe ograniczenie dostępu mówiące, że minimalna liczba loch w stadzie po realizacji inwestycji będzie wynosić 50 szt.

W przypadku budowy, modernizacji lub adaptacji budynków inwentarskich czy magazynów paszowych pomoc będzie mogła wynieść do 500 tys. zł, a w przypadku pozostałych inwestycji - w tym zakupu maszyn - maksymalnie będzie można otrzymać do 200 tys. zł na gospodarstwo w całym okresie programowania. Dotacja będzie mogła stanowić do 50% kosztów kwalifikowanych inwestycji, a w przypadku młodych rolników i inwestycji wspólnych nawet do 60% kosztów inwestycji.

Ujednolicono także wymagania co do wielkości gospodarstw uprawnionych do pomocy. Jeżeli chodzi o obszar, utrzymano ograniczenie wykluczające z programu gospodarstwa o powierzchni powyżej 300 ha, w przypadku **wielkości ekonomicznej ujednolicono przedział uprawniający do wsparcia - ma to być od 6 tys. do 250 tys. euro** standardowej produkcji. Jedyny wyjątek stanowić będą inwestycje związane z produkcją mleka - w tym przypadku będzie wymagane, by rolnik ubiegający się o pomoc miał na starcie oprócz wymaganej wielkości ekonomicznej także przynajmniej 25 krów, lub 15 krów, jeżeli w ramach inwestycji powiększy stado do wymaganej liczby. Ograniczenia co do liczby posiadanych krów nie mają mieć jednak zastosowania do wniosków składanych przez młodych rolników.

Pozostawiono natomiast ograniczenie dotyczące rolników, którzy w ramach PROW 2007-2013 kupili: ciągniki, kombajny, kosiarki, siewniki, agregaty uprawowe, pługi, opryskiwacze, rozsiewacze nawozów, rozrzutniki nawozów mineralnych, wozy asenizacyjne, ładowacze, przyczepy, ładowarki teleskopowe, wózki widłowe oraz inne maszyny. W nowym programie zakup rzeczy tego samego rodzaju, jak rzecz dofinansowana w ramach PROW 2007-2013 (np. kolejnego rozrzutnika czy agregatu) nie będzie uprawniony do pomocy.

Pomoc w ramach tego działania ma formę refundacji części kosztów kwalifikowanych inwestycji, do których można zaliczyć:

- koszty budowy lub modernizacji budynków lub budowli;
- koszty zakupu (w tym również instalacji) lub leasingu zakończonego przeniesieniem prawa własności nowych maszyn i wyposażenia do wartości rynkowej majątku;
- koszty zakupu (w tym również instalacji) lub budowy elementów infrastruktury technicznej;
- koszty ogólne związane z wydatkami, o których mowa w wyżej wymienionych punktach, takie jak koszty przygotowania dokumentacji technicznej inwestycji, sprawowania nadzoru inwestorskiego lub autorskiego, czy koszty związane z kierowaniem robotami budowlanymi, opłaty za konsultacje, opłaty za doradztwo na temat zrównoważenia środowiskowego i gospodarczego, w tym studia wykonalności;
- koszty zakładania sadów i plantacji krzewów owocowych owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat;
- koszty zakupu lub rozwoju oprogramowania komputerowego i zakupu patentów, licencji, praw autorskich, znaków towarowych.

Inwestycje, których dotyczą wymienione koszty, muszą być bezpośrednio związane z działalnością rolniczą, w tym również mogą dotyczyć przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie.

W ramach tego działania nie ma możliwości wsparcia zakupu zwierząt.

Beneficjentami działania mogą być rolnicy prowadzący działalność rolniczą w celach zarobkowych lub grupa takich rolników. Pomoc może być przyznana wyłącznie w przypadku, gdy realizacja inwestycji jest uzasadniona ekonomicznie, w tym pod względem kosztów, oraz nie jest możliwa bez udziału środków publicznych. O pomoc może ubiegać się rolnik, który prowadzi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność rolniczą. Pomoc dotyczy gospodarstw prowadzących zarobkową działalność rolniczą w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym również produkcji materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego lub reprodukcyjnego, produkcji warzywniczej, roślin ozdobnych, grzybów uprawnych, sadownictwa, hodowli i produkcji materiału zarodowego zwierząt, ptactwa i owadów użytkowych lub produkcji zwierzęcej typu przemysłowego fermowego, z wyłączeniem chowu i hodowli ryb. W przypadku produkcji zwierzęcej pomoc dotyczy wyłącznie produkcji w zakresie zwierząt gospodarskich w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich.

O pomoc może ubiegać się rolnik posiadający gospodarstwo rolne w rozumieniu kodeksu cywilnego, o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha lub nieruchomości służącą do prowadzenia produkcji w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu

przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników i kierujący tym gospodarstwem.

Pomoc będzie przyznawana na inwestycję o planowanej wysokości kosztów kwalifikowanych powyżej 50 tys. zł.

Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników – Premie dla młodych rolników

Ostatnia wersja projektu nowego PROW przynosi korzystne zmiany w działaniu dla młodych rolników. Co prawda nie zwiększono proponowanej kwoty premii (ma to być 100 tys. zł wypłacane w 2 ratach), złagodzone jednak wiele wymagań w stosunku do osób, które tę pomoc będą się ubiegać.

Przywrócono m.in. możliwość ubiegania się o pomoc dla rolników, którzy rozpoczęli już samodzielne prowadzenie gospodarstwa, jeżeli od tego momentu do dnia złożenia wniosku o premię nie minęło więcej niż 12 miesięcy. Młody rolnik, podobnie jak obecnie, będzie mógł uzupełnić brakujące wykształcenie rolnicze w ciągu 3 lat od uzyskania pomocy w sytuacji, gdy na starcie nie będzie legitymował się wystarczającymi kwalifikacjami rolniczymi.

Podobnie jak obecnie, gospodarstwo młodego rolnika będzie musiało mieć minimalną wymaganą powierzchnię równą średniej krajowej lub wojewódzkiej (tylko w województwach, gdzie ta jest niższa od krajowej), jednak 70% tej wymaganej minimalnej powierzchni będzie musiało stanowić własność rolnika lub dzierżawę od Agencji Nieruchomości Rolnych czy Jednostki Samorządu Terytorialnego (np. gminy). Gospodarstwo młodego rolnika nie będzie mogło być większe niż 300 ha. Zmieniono również wymagania co do wielkości ekonomicznej gospodarstw uprawnionych do pomocy zgodnie z ostatnią propozycją ma to być od 10 do 100 tys. euro standardowej produkcji.

Pomoc przyznaje się w związku z rozpoczęciem przez młodego rolnika prowadzenia gospodarstwa rolnego jako kierujący gospodarstwem. Wsparcie dotyczy rozwoju gospodarstwa rolnego, w kierunku produkcji żywnościowych produktów rolnych, jak i nieżywnościowych produktów rolnych, a także przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie.

Pomoc ma formę premii, która wypłacana będzie w dwóch ratach: pierwsza rata w wysokości 80% kwoty pomocy, druga rata w wysokości 20% kwoty pomocy. Wypłacenie drugiej raty uzależnione jest od prawidłowej realizacji biznesplanu. Premia ma być wydatkowana zgodnie z założeniami biznesplanu, w szczególności na:

- budowę lub modernizację budynków lub budowli służących prowadzeniu działalności rolniczej lub przygotowaniu do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie;

- zakup, w tym również instalację, nowych maszyn, urządzeń, w tym sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem do prowadzenia działalności rolniczej lub przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie;
- zakładanie sadów lub plantacji wieloletnich krzewów owocowych, które efektywnie owocują co najmniej przez 5 lat;
- zakup, w tym również instalację, lub budowę elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej, oraz przygotowanie do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie;
- zakup gruntów rolnych;
- zakup zwierząt hodowlanych (gospodarskich) w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, stanowiących stado podstawowe – związany z rozpoczęciem produkcji zwierzęcej w gospodarstwie lub postępowaniem genetycznym w zakresie prowadzonej produkcji.

Młody rolnik definiowany jest jako osoba, która nie ukończyła 40 roku życia, posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe (wynikające z wykształcenia lub stażu pracy w rolnictwie) i po raz pierwszy rozpoczyna prowadzenie gospodarstwa rolnego jako kierujący gospodarstwem, czyli do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie prowadziła gospodarstwa rolnego jako kierujący lub prowadzi gospodarstwo rolne jako kierujący nie dłużej niż 12 miesięcy w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Kierujący gospodarstwem rolnym prowadzi gospodarstwo osobiście (pracuje w tym gospodarstwie i podejmuje wszelkie decyzje dotyczące gospodarstwa), na własny rachunek i we własnym imieniu, ponosi koszty i czerpie korzyści w związku z jego prowadzeniem. O prowadzeniu gospodarstwa rolnego jako kierujący gospodarstwem świadczą w szczególności:

- zgłoszenie zwierząt gospodarskich do rejestru,
- wystąpienie o płatności bezpośrednie,
- wystąpienie o pomoc finansową dla rolników w ramach programów UE lub pomocy krajowej,
- prowadzenie działu specjalnego produkcji rolnej.

Pomoc może być przyznana, jeżeli wnioskodawca posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Warunek dotyczący kwalifikacji zawodowych jest spełniony, jeżeli młody rolnik posiada kwalifikacje rolnicze, potwierdzone odpowiednim świadectwem lub dyplomem, lub odpowiedni staż pracy w rolnictwie lub uzupełni kwalifikacje zawodowe (wykształcenie) w okresie 36 miesięcy od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy.

Wnioskodawca przedkłada biznesplan dotyczący rozwoju gospodarstwa w zakresie działalności rolniczej lub przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie.

Nie przewiduje się wsparcia gospodarstw, których głównym kierunkiem produkcji będzie:

- chów drobiu (nie dotyczy produkcji ekologicznej),
- prowadzenie plantacji roślin wieloletnich na cele energetyczne,
- prowadzenie niektórych działów specjalnych produkcji rolnej, w szczególności: hodowli zwierząt laboratoryjnych, hodowli ryb akwariowych, hodowli psów rasowych, hodowli kotów rasowych.

Beneficjent (rolnik biorący udział w programie) zobowiązuje się do realizacji biznesplanu. Wydatkowanie równowartości 100% kwoty premii na cele związane z rozwojem gospodarstwa, zgodnie z założeniami biznesplanu musi być udokumentowane w okresie nie dłuższym niż 3 lata od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy i przed wypłatą drugiej raty. Beneficjent zobowiązuje się do rozpoczęcia prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie nie później niż w dniu rozpoczęcia realizacji biznesplanu, i prowadzenia tej ewidencji co najmniej przez 5 lat od dnia wypłaty drugiej raty pomocy.

Wielkość wsparcia wynosi do 100 000 zł na gospodarstwo rolne.

Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw – Restrukturyzacja małych gospodarstw

Pomoc jest przyznawana na restrukturyzację gospodarstwa w kierunku produkcji żywnościowych lub nieżywnościowych produktów rolnych, a także przygotowania do sprzedaży i sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie oraz przetwórstwa produktów rolnych pochodzących głównie z gospodarstwa. Przez restrukturyzację rozumie się zmiany w gospodarstwie, które mają na celu poprawę jego konkurencyjności i zwiększenie jego rentowności poprzez wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa (wyrażonej w tys. euro), w szczególności w wyniku zmiany profilu prowadzonej produkcji rolnej. Pomoc ma formę premii i wypłacana będzie w dwóch ratach: pierwsza rata w wysokości 80% kwoty pomocy, druga rata w wysokości 20% kwoty pomocy. Wypłacenie drugiej raty uzależnione jest od prawidłowej realizacji biznesplanu. Premia ma być wydatkowana na restrukturyzację gospodarstwa zgodnie z założeniami biznesplanu, w szczególności na:

- budowę lub modernizację budynków lub budowli;
- zakup, w tym również instalację, nowych maszyn, urządzeń, w tym sprzętu komputerowego i oprogramowania;
- zakładanie sadów lub plantacji wieloletnich krzewów owocowych, owocujących efektywnie co najmniej przez 5 lat;
- zakup lub budowę elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na wa-

runki prowadzenia działalności rolniczej, przygotowanie do sprzedaży, sprzedaż bezpośrednią, przetwórstwo produktów rolnych pochodzących głównie z gospodarstwa;

- zakup gruntów rolnych;
- zakup zwierząt hodowlanych (gospodarskich) w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, stanowiących stado podstawowe – związany z rozpoczęciem produkcji zwierzęcej w gospodarstwie lub postępowaniem genetycznym w zakresie prowadzonej produkcji.

Beneficjenci (rolnicy chcący brać udział w projekcie) to rolnicy będący osobami fizycznymi ubezpieczonymi na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie jako rolnik, prowadzącą wyłącznie działalność rolniczą.

Pomoc może być przyznana wnioskodawcy, który:

- prowadzi na terytorium RP działalność rolniczą w celach zarobkowych w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej,
- **posiada gospodarstwo rolne o wielkości ekonomicznej mniejszej niż 6 tys. euro,**
- przedłoży biznesplan dotyczący restrukturyzacji gospodarstwa.

Biznesplan powinien przedstawiać koncepcję restrukturyzacji gospodarstwa, w wyniku której nastąpi wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa. Założenia biznesplanu mogą dotyczyć rozwoju produkcji produktów rolnych, żywnościowych jak i nieżywnościowych, a także przygotowania do sprzedaży i sprzedaży bezpośredniej produktów wytworzonych w gospodarstwie oraz przetwórstwa produktów rolnych pochodzących głównie z gospodarstwa.

Pomocy nie przyznaje się:

- na inwestycje dotyczące plantacji roślin wieloletnich na cele energetyczne oraz niektórych działań specjalnych produkcji rolnej, w szczególności: hodowli zwierząt laboratoryjnych, hodowli ryb akwariowych, hodowli psów rasowych, hodowli kotów rasowych;
- osobie, która jest beneficjentem jednego z działań: „Ułatwianie startu młodym rolnikom”, „Modernizacja gospodarstw rolnych”, „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” objętych PROW 2007-2013 oraz „Modernizacja gospodarstw rolnych”, „Premia dla młodych rolników”, „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” objętych PROW 2014-2020.

Przewiduje się preferencje w przyznawaniu pomocy na inwestycje, w szczególności:

- dotyczące ekologicznej produkcji rolniczej,
- dotyczące więcej niż jednego etapu produkcji (przygotowanie do sprzedaży, sprzedaż bezpośrednia lub przetwórstwo produktów rolnych pochodzących głównie z gospodarstwa),
- przewidujące działanie zespołowe rolników w celu dostarczania większych partii produktu,

- realizowane przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje zawodowe.

Beneficjent zobowiązuje się do realizacji biznesplanu. Druga rata premii będzie wypłacana, pod warunkiem prawidłowej realizacji biznesplanu i wydatkowania równowartości 100% premii na realizację założeń biznesplanu. Beneficjent zobowiązuje się do rozpoczęcia prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie najpóźniej w dniu rozpoczęcia realizacji biznesplanu i prowadzenia jej co najmniej przez 5 lat od dnia wypłaty drugiej raty pomocy.

W wyniku realizacji biznesplanu powinien nastąpić wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa do poziomu co najmniej 6 tys. euro, przy czym wzrost ten musi wynieść co najmniej 20% wartości wyjściowej. Osiągnięta w wyniku realizacji biznesplanu wielkość ekonomiczna gospodarstwa nie może ulec zmniejszeniu do upływu 5 lat od dnia wypłaty II raty premii.

Beneficjent rozpoczyna realizację biznesplanu w terminie 9 miesięcy od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy i zrealizuje biznesplan w okresie nie dłuższym niż 3 lata od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy. Warunkiem wypłaty drugiej raty jest prawidłowa realizacja biznesplanu. Beneficjent przeznaczają na realizację biznesplanu kwotę stanowiącą co najmniej równowartość przyznanej premii. Wydatkowanie premii na cele związane z rozwojem gospodarstwa, zgodnie z założeniami biznesplanu, musi być udokumentowane. W przypadku niewywiązania się ze zobowiązań (w tym realizacji założeń biznesplanu), beneficjent zwraca otrzymaną premię w całości lub w części. Zwrot jest proporcjonalny do przedmiotu zobowiązania oraz stopnia jego niewypełnienia.

Wielkość wsparcia wyniesie do 60 000 zł zgodnie z założeniami biznesplanu.

Bibliografia

Projekt Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020) – wersja z kwietnia 2014. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Warszawa.

Publikacja informacyjna – Projekt Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. 2014. Wyd. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Warszawa..

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005.

Top Agrar Polska – Nowoczesne Rolnictwo. 2014. Nr 6/2014, Polskie Wydawnictwo Rolnicze.

dr inż. Wojciech Świerk

doradca rolniczy i rolnośrodowiskowy
AGRO-INICJATYWA Doradztwo rolnicze